

קול יעקב

זמני השבת באלעד:

הדלקת נרות: 19: 19

צאת שבת: 20: 31

זמן ר"ת: 21: 16

עלון מס' 135 | כ"ז בסיון |

תשפ"ג | שנה 3

מטעמים לשולחן שבת

לדפי"ש:	לע"נ:	להצלת:
רפאל	יורם בן מרים ~	כל משפחת דרשן
דוד בן אודליה ~	אהובה	בת חיה ~ ניסים
ישי בן שושנה	בן יצחק ת.צ.צ.ה.	

ולרפואת כל חולי ישראל

קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו

עוד בחז"ל הובא ברש"י: ומה ראה קורח לחלוק עם משה? נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור.

מבארים לנו חז"ל, מה היה הגורם להביא את קורח למחלוקת עם משה - קנאה. ועדיין יש לתמוה, והיאך הגיע קורח לכזו קנאה עמוקה שתביאהו עד כדי לכפור במשה, והלא אנו רואים בעלי קנאה בכל דור ודור, ואין מגיעים לכאלו תוצאות חמורות עד כדי לכפור בתורה ובמשה, וכמו שאמרו חז"ל (ירושלמי סנהדרין פרק חלק הלכה א'): קורח - מין היה, כפר בתורה מן השמים ובנבואת משה רבנו.

ועוד יש ליישב את סדר המהלך המבואר בב' המדרשים הנזכרים, דבתחילה אמרו: "ומה ראה קורח לחלוק על משה? נתקנא על נשיאותו..." ובמדרש האחר אמרו: "וקורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו..."

"ויקח קורח" - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה - רש"י.

וקורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו - שמואל ששקול כמשה ואהרן, אמר בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש וכו', אמר, אפשר כל הגדולה הזאת יוצאה ממני ואני אדום?! לכן נשתתף לבוא לאותה חזקה ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט, אשר יבחר ה' הוא הקדוש - טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה לפני שבניו עשו תשובה ומשה היה רואה. (רש"י בשם תנחומא)

ויש להבין, מה תשובה היא זו לטעותו של קורח שפיקח היה, וכי זו פיקחות להלחם במשה ולתלות תקוה שזכות שמואל הנביא תעמוד לו ברשותו, וכי מי מעלה על דעתו להשתמש בזכות הצדיקים לחטוא ולהרשיע ולהיות בטוח שינצל, ועוד בזכות צדיק שעדיין לא בא לעולם!

משל ונמשל

בשבט "קוקו לוקו" השכים קום אחד הילידים כדי להוציא את הכלב לטיול, בדרך הוא ראה עב"ם (עצם בלתי מזוהה), תיבה ענקית בצבע חום, עשויה מחומר בלתי מזוהה. הוא בודק בעיניו, וכלבו מרחרח ובודק באפו, ממשש, מנסה להיזיז ולבסוף מגיע למסקנה שבתוך התיבה מונח משהו חשוב וכבד (כנראה

מדענים לחקר ההתנהגות האינטלקטואלית עשו ניסוי בקרב שני שבטים פרימיטיביים באפריקה. הם החליטו להכניס מקרר אמריקאי משוכלל למרכז הכפר, באישון לילה, ולצפות מרחוק באמצעות מצלמות נסתרות כיצד יגיבו הילידים המקומיים לנוכח הממצא החדש.

לסדרם על המדפים. איזה רעיון נפלא... ושוב מחיאות כפים סוערות, כמה חכם ראש השבט...

מתנה משמיים בגלל שאנחנו, בני שבט "קוקו לוקו" מאוד נחמדים).

בשבט "בונה בטטה", הסיפור חזר על עצמו. גם שם ראש השבט פתח את האריזה לקול מחיאות כפים. אולם לאחר שמצא את החוברת, החל להתבונן ולחשוב, סקר את החלקים והשווה אותם למה שמצויר בחוברת. הוא ראה חוט חשמל, והבין שזה צריך להתחבר לחורים בקיר. לכן קדח חורים בקיר הצריף, הכניס את התקע וכלום לא קרה.

הוא קורא לראש השבט המכובד, בעל הנוצה האדומה והעצם באף. ראש השבט בודק את הממצא לעיני עשרות סקרנים (ולעיני המדענים שנמצאים הרחק משם ורואים הכל דרך מסך ענק). הוא מקיש על הקופסא, מבקש שיביאו לו סכין גדולה ומצליח לפתוח את האריזה לקול מחיאות כפיים סוערות. לעיני כולם נגלה חפץ מלבני גדול. ראש השבט מסתובב סביב החפץ, בוחן ומתבונן, הוא מושך בחוזקה באחת הבליטות, ולפתע נפתחת הדלת, ושוב - מחיאות כפיים סוערות מצד הקהל.

הוא הבין שמהו אמור להתרחש כאשר מכניסים את התקע, ואם לא קורה כלום, סימן שהחורים שקדח בקיר אינם מתאימים. בסוף הוא הבין שהוא לא מבין, ולכן שלח שני נציגים עם החוברת לעיירה הרחוקה, אולי שם הם מבינים. בעיירה שלחו את הנציגים לעיר הגדולה, שם הסבירו להם על המצאת החשמל...

הם רואים בפנים מדפים ומגירה. ראש השבט פותח את המגירה ומוציא משם חוברת. הוא מדפדף, מעביר לידי נתיניו וכולם נהנים מאוד מהתמונות המדויקות.

בסופו של דבר הם חזרו לכפר עם גנרטור וטכנאי שחיבר את המקרר לחשמל. ראש השבט הבין שהמקרר שומר על טריות המזון. אפשר לקרר או להקפיא ומעתה לא צריך לצוד בכל יום.

ראש השבט חושב: "מה אפשר לעשות במתנה? מעניין למה זה משמש? מהי התועלת שיכולה לצמוח מזה?"

ואז עולה במוחו רעיון גאוני. במקום שכל החפצים והבגדים שלו יהיו מפוזרים על רצפת הצריף, אפשר

אחת שאלתי

ואת בכור הבהמה הטמאה תפודה (במדבר י"ז, ט"ו)

התקרב הפהן ונעמד למול החמור, לפתע נשא החמור את רגלו לאחור, הניף אותה לפנים ו... כעט בעצמה בפהן!! הבעיטה התזקה גרמה לפהן לגזק ולחבלה קשה...

המעשה שלפנינו ארע אצל יהודי בשם מרדכי, שביום בהיר אחד המליטה אתונו חמור בכור. שמחה גדולה מלאה את לבו של מרדכי, משום שעתה יוכל לקיים מצוה נדירה מתרי"ג המצוות - מצות "פדיון פטור חמור". המצוה מתקיימת בכך שפודים את ה"פטור חמור", דהיינו את החמור הבכור לאמו, על ידי שזה הנפחן לפנה.

הפהן הפצוע פנה לאלתר לטפול בבית החולים. בתם ימי האשפוז, עשה הפהן את דרכו (תוך כדי גרירת רגלו הצולעת) אל ביתו של מרדכי בעל החמור, ותבעו לשלם לו עבור הגזק שגרם לו חמורו.

את פדיון הפטור חמור החליט מרדכי לערוך במעמד חגיגי ומרשים, והזמין את הצבור הרחב להשתתף במעמד קיום המצוה. טרם עריכת הפדיון, דאג מרדכי להלביש ולקשט את החמור במלבושים ועטורים נאים, כפי שמוכא בספר "נהר מצרים" (הל' פטור חמור ס"ה): "נהגו להלביש את הפטור חמור בתכשיטי זהב וכסף ומרגליות, ובגדי רקמה ותפארת, משום חבוב מצוה".

לעמדתו טוען מרדכי: "הייתי עסוק במצות הפדיון, ולא יכולתי לעמוד ולשמור על החמור, וגם לא העליתי על דעתי סיטואציה חריגה כל כך, שהחמור פתאום יבעט במישהו..."

עם מי הדין?

תשובה: ב"מנחת חנוך" (מצוה נ"א ב"קמץ המנחה") הסתפק, אם יש חיוב תשלומי גזק בפטור חמור שהזיק, פי מצד אחד חמור זה אסור בהנאה עד שיפדה, וממילא אין לו שויות

ובכן, הגיע הרגע המרגש שכלם צפו לו - מעמד קיום מצות פדיון הפטור חמור. הפהן נגש, בדחילו ורחימו, לעבר החמור המקשט, כדי לערוך את הפדיון, ופתאום, ארע דבר מוזעזע ומצער --- כאשר

דנים אף ורק בדברים שכיחים (שמצויים תמיד, כגון אדם שהזיק את ממון חברו), אבל אין דנים בזמן הזה בחיוב נזקים שהזיקה בהמה לאדם, כי זהו דבר שאינו מצוי (שו"ע חו"מ סי' א'). ואף מדיני שמנים פטור, כי היה טרוד במצוה, וגם לא היה צריך להעלות על דעתו שהחמור יבעט לפתע פתאום, שכן סתם שורים, וכל שכן חמורים, בחזקת שמורים הם.

לסכום: בעל הפטור חמור פטור מלשלם לפהן עבור נזק בעיטת חמורו.

ממונית, ולאדם אין "בעלות" עליו (והרי זה כבהמת הפקר שהזיקה). אף מאידך, הרי נתן לפדות את הפטור חמור בשה (בשה כל שהוא, אפלו דמיו מועטים), ואז יחשב החמור כבהמת חלין, וירויה הבעלים את ההפרש בין החמור היקר, לשה שמחירו זול, בו פדה את החמור. ומשום רוח ממוני זה, נחשב הדבר כאלו יש לבעל הפטור חמור כבר עכשיו זכות ממונית ובעלות בפטור חמור (יעין בבכורות י'), וממילא יתחייב על נזקיו.

אולם, גם אם נאמר שהבעלים חייבים בנזקי הפטור חמור, מכל מקום יש לפטור את מרדכי מלשלם לפהן בעד נזק בעיטת החמור, שכן בזמן הזה בתי הדינים

תלמיד בא לרבו לאומר:
שמעתי שלקפל את הטלית מיד
במוצ"ש,
זו סגולה לשלום בית?
ענה לו הרבי:
"לקפל שרוולים ולעזור בבית, זו
סגולה הכי טובה לשלם בית"...

אתמול בערב בזמן שישבנו אני ואישתי בסלון,
דיברנו על כל מיני דברים.
השיחה גלשה לשיחה על הרעיון של חיים ומוות.
אמרתי לה:
אם אני חס ושלום – יהיה צמח, אל תתני לי לחיות
כמו מסכן...
תלוי במכונת החיאה חשמלית, ונוזלים מטפטפים
מבקבוק.
אם אגיע למצב שתצטרכי לראות אותי במצב שכזה -
תרחמי עלי ותנתקי את המכשירים שמחזיקים אותי
בחיים.
פתאום היא קמה, ניתקה את הטלוויזיה,
ניתקה לי את המחשב וזרקה לי את הבירה לפח...

סגולה לקיפול הכביסה בבית,
להביא את הכביסה ליד אישתך,
ויחד עם זה את הטלפון כשאימא שלה
בקו טלפון.

היתרון להתחיל בעבודה חדשה הוא שאתה
יכול לחזור על כל תירוצי האיחורים שלך
מההתחלה.

הכי גרוע זה להיות טכנאי מזגנים. הוא מגיע
למקום כשאינ מזוגן וסובל מחום ועד שכבר
נדלק המזגן הוא צריך ללכת.

שליח אישי ברגע הנכון

פרק 1

ר' יעקב זוקן הוא אחד העסקנים הבולטים בפלגבוש שבארצות הברית

4

